

UIN piemērošana elektromobiļa izdevumiem 1/13/23

Vecākā konsultante nodokļu konsultāciju
nodaļā, PwC Latvija
Tatjana Klimoviča

Arvien vairāk tiek runāts par to, kā dzīvot zaļi. Arī uzņēmumi cenšas iet zaļo ceļu, domājot par savu ilgtspēju, resursu efektīvāku izmantošanu un izmaksu samazināšanu. Pēdējā laikā pieaug pieprasījums pēc elektromobiļiem, ko apliecinā CSDD dati šā gada 1. janvārī – elektromobiļu skaits no 2022. gada sākuma palielinājies par 81%. Šajā rakstā aplūkosim uzņēmumu ienākuma nodokļa (UIN) sekas, iegādājoties elektromobili.

UIN likumā nav noteikts speciāls regulējums elektromobiļiem, tādēļ tā normas jāpiemēro pēc tādiem pašiem principiem kā jebkuram citam transportlīdzeklim.

Sākotnēji jāsaprot, vai iegādātais elektromobilis saskaņā ar UIN likuma 1. panta 17. punktā noteikto ir kvalificējams kā reprezentatīvs auto. Ja tas tā ir, tad visi izdevumi, kas saistīti ar elektromobiļa iegādi vai nomu un ekspluatāciju, ir ar saimniecisko darbību nesaistīti izdevumi, kas jāiekļauj ar UIN apliekamajā bāzē.

Ja elektromobilis nekvalificējas kā reprezentatīvs auto, tad nākamais solis ir izvērtēt, vai elektromobiļa ekspluatācijas izdevumi ir saistīti ar saimniecisko darbību. Piemēram, ja uzņēmumam ir –

- iegādes un nomas izmaksas,
- apkopes un remonta izmaksas,
- apdrošināšanas izmaksas,
- ar transportlīdzekli saistīti administratīvie sodi, ja pārkāpumā vainojams uzņēmums, un
- autostāvvietas izmaksas,

tad tās ir ar saimniecisko darbību saistītas izmaksas – UIN seku nav.

Lielāko daļu no automobiļa ekspluatācijas izdevumiem veido degvielas izmaksas. Elektromobiļa gadījumā tas ir elektrības izmaksas. Šobrīd UIN likumā nav ietvertas normas, kas regulē UIN piemērošanu elektromobiļa patēriņai elektrībai, taču publiski ir pieejams VID skaidrojums par šo jautājumu.

UIN piemērošana elektrības izmaksām

Izvērtējot iespējamās UIN sekas elektromobiļa elektrības izmaksām, apskatīsim divas situācijas.

1. situācija – uzņēmums maksā uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokli (UVTN)

Elektromobili var izmantot arī privātām vajadzībām, un jāaprēķina elektrības patēriņš.

VID skaidro, ka elektromobiļa elektrības patēriņam jāpiemēro tie paši UIN likuma 8. panta piektās daļas 5. punkta nosacījumi kā transportlīdzeklim ar degvielas patēriņu. Izdevumi par elektrību būs ar saimniecisko darbību saistītas izmaksas neatkarīgi no tā, vai transportlīdzeklis tiek izmantots tikai saimnieciskajā darbībā, pamatojoties uz faktiski nobraukto kilometru skaitu katrā mēnesī saskaņā ar tam noteikto

elektrības patēriņa normu uz 100 km, kas nepārsniedz izgatavotājrūpnīcas norādīto pilsētas cikla degvielas patēriņa normu vairāk kā par 20%, ja:

- uzņēmums maksā UVTN (elektromobiljiem UVTN likme ir 10 EUR mēnesī) vai
- elektromobilis ir atbrīvots no aplikšanas ar UVTN vai
- nodokļa maksātājs ir atbilstīga lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība vai atbilstīga mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība, vai zvejnieka saimniecība.

Tādējādi uzņēmumam nav jāveic detalizēta braucienu uzskaite. UIN vajadzībām jāfiksē transportlīdzekļa odometra rādījumi katra mēneša sākumā un beigās, kā arī patērētās elektrības daudzums un izmaksas, lai noteiktu, vai neveidojas pārsniegums pār elektrības patēriņa normu.

Uzņēmums var izmantot transportlīdzekļa izgatavotājrūpnīcas norādīto degvielas patēriņu vai, ja tāds nav pieejams, šādus rādītājus:

- augstāko no ražotāja noteiktajiem elektrības patēriņa rādītājiem;
- kādu no publiski pieejamā vidējā patēriņa rādītājiem;
- kādu no publiski veikta testa rādītājiem (piemēram)

Izmaksas par aprēķināto pārsniegumu virs 20% normas jāatspoguļo UIN deklarācijas 6.1. rindā par mēnesi, kurā pārsniegums radies, un jāsamaksā UIN.

2. situācija - uzņēmums nemaksā UVTN

Jāveic braucienu uzskaite, un jāuzstāda maršrutu kontroles sistēma (GPS) vai detalizēti jāpilda ceļazīmes, maršruta lapas. Šajā gadījumā izdevumi par elektroenerģiju būs ar saimniecisko darbību saistīti izdevumi, taču elektromobilis jāizmanto tikai saimnieciskajā darbībā.